

Studia i Materiały
Wydziału Teologicznego
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Nr 93

Redaktor serii:
Ks. Bogdan Biela

Człowiek Bogu
Człowiek człowiekowi
Człowiek światu

Księga Pamiątkowa dedykowana
śp. ks. prof. dr. hab. Alojzemu Drożdżowi
(1950–2019)

Redakcja
Ks. Wojciech Surmiak

Katowice 2020

© 2020 by Księgarnia św. Jacka, Katowice

Recenzenci:

O. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk OFMCap

Ks. dr hab. Marek Kluz, prof. UPJPII

ISSN 1643-0131

ISBN 978-83-8099-102-6

Wydział Teologiczny

Uniwersytetu Śląskiego

ul. Jordana 18, 40-043 Katowice

tel. +48 32 356 90 56

faks +48 32 356 90 55

internet: www.wtl.us.edu.pl

e-mail: sekretariat@wtl.us.edu.pl

Księgarnia św. Jacka Sp. z o.o.

ul. Wita Stwosza 11, 40-042 Katowice

tel.: +48 32 355 48 00; 519 546 100; 519 546 075

e-mail: biuro@ksj.pl

księgarnia internetowa: www.ksj.pl

Redaktorzy językowi:

Mariusz Solecki (j. polski)

Mariachiara Barra (j. włoski)

Michał Nolywajka (j. angielski)

Danuta Pietraszek (j. niemiecki)

Łamanie i przygotowanie do druku:

Na Marginesach

Katarzyna Solecka

Druk:

Druk cyfrowy KSJ

Spis treści

Abp Wiktor Skworec Słowo wstępne	13
Andrzej Derdziuk OFMCap Słowo do redaktora Księgi Pamiątkowej	17
Ks. Wojciech Surmiak Ks. prof. dr hab. Alojzy Drożdż (1950–2019) – obrońca praw Boga i praw człowieka. Sługa ludzkich sumień	19
Ks. Wojciech Surmiak Bibliografia publikacji ks. prof. dr. hab. Alojzego Drożdża (1950–2019). Badania wstępne	31
Ks. Wojciech Surmiak „Pod etoskopem” ks. prof. Alojzego Drożdża na łamach „Tarnowskiego Gościa Niedzielnego” (1996–2004). Wykaz bibliograficzny	47
Ks. Wojciech Surmiak Wykaz doktoratów obronionych pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Alojzego Drożdża	57

I

CZŁOWIEK BOGU

<u>Ks. Alojzy Drożdż</u> Człowiek Bogu. Wprowadzenie	63
Gabriel Witaszek CSSR Il Decalogo ieri e oggi Una via per vivere nella libertà	66
Bp Andrzej F. Dziuba Błogosławieństwa – drogi do świętości według <i>Gaudete et exsultate</i> papieża Franciszka... 78	
Antonio Donato CSSR La chiamata universale alla santità negli scritti e nella predicazione alfonsiana	93
Ks. Jerzy Szymik O sumieniu dzisiaj	107
Ks. Ireneusz Celary Die Teilnahme an der Feier der Eucharistie Baut die <i>Communio</i> mit Gott und den Menschen – Eine Kurze Theologische Reflexion Ausgewählter Schriften von Josef Ratzinger/Benedikt XVI	130
Ks. Andrzej Żądło Istota, dzieje i liturgiczno-duszpasterski wymiar sakramentu małżeństwa	143
Ks. Przemysław Sawa Współczesna duchowość katolicka w Polsce. Rzeczywistość, wyznaczniki, wyzwania... 160	
Ks. Janusz Wilk O Maryi, do Maryi, jak Maryja – duchowość maryjna dzisiaj	183

II CZŁOWIEK CZŁOWIEKOWI

Ks. Alojzy Drożdż	
Człowiek człowiekowi. Wprowadzenie	197
Ks. Maciej Basiuk	
Prawo Lameka – efekt lęku czy przewrotności?	200
Krzysztof Bieliński CSsR	
Una morale massimale: il discernimento cristiano comunitario nella Lettera a Filemone	211
Ks. Jan Słomka	
Wolność zakwestionowana. Emmanuel Levinas i Augustyn	230
Ks. Antoni Bartoszek	
Upomnienie braterskie w perspektywie teologicznomoralnej	239
Ks. Józef Zabielski	
Deformacja płci jako degradacja prawa naturalnego	252
Ks. Janusz Królikowski	
Absurd tak zwanego prawa do przerywania ciąży	261
Ks. Tomasz Rozkrut	
Dekret ogólny Konferencji Episkopatu Polski w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim (prezentacja i komentarz do partykularnego unormowania Kościoła katolickiego w Polsce stojącego na straży ochrony dobrego imienia)	279
Ks. Mirosław Brzeziński	
Wychowawcza misja rodziny	294
Alfonso V. Amarante CSsR	
La formazione sacerdotale secondo Alfonso M. de Liguori	311
Aleksandra Kłos-Skrzypczak	
Principia etyczne etosu zawodowego policjanta	323

III CZŁOWIEK ŚWIATU

Ks. Alojzy Drożdż	
Człowiek światu. Wprowadzenie	337
Ks. Arkadiusz Wuwer	
Moralny obowiązek zaangażowania społecznego – współczesne konteksty	340
Ks. Tadeusz Zadykowicz	
Czy jesteśmy moralistami kolejnego przełomu?	357
Ks. Stanisław Skobel	
W kierunku dialogu. Kościół a dialog społeczny w Polsce	371

Ks. Zbigniew Wołak	
Metodologiczne aspekty analiz etycznych w Kole Krakowskim	383
Ks. Wojciech Surmiak	
Praktyczno-teologiczna idea sprawiedliwości społecznej. Studium na przykładzie <i>Gangnam Style</i>	398
Ks. Jerzy Koperek, Adam Koperek	
Encyklika <i>Centesimus annus</i> wobec rynku kapitałowego.....	412
Michał Wyrostkiewicz	
Zintegrowane badania nad korupcją – wprowadzenie w zagadnienie	421
Marek Wójtowicz	
Argument z końca ludzkości jako uzasadnienie działań proekologicznych.....	436

POŻEGNANIE

Ks. Antoni Bartoszek	
Homilia na Mszy św. pożegnalnej Księdza Profesora Alojzego Drożdża.....	451
Bp Andrzej Jeż	
Homilia na Mszy św. pogrzebowej Księdza Profesora Alojzego Drożdża.....	457
Noty biograficzne autorów tekstów naukowych	463

Table of contents

Man to God. Man to man. Man to the world
Commemorative book dedicated to the memory
of late Reverend Professor DSc Alojzy Drożdż (1950–2019)

Archbishop Wiktor Skworc Foreword.....	13
Andrzej Derdziuk OFMCap Word to the editor of the Commemorative Book.....	17
Fr. Wojciech Surmiak Reverend Professor DSc Alojzy Drożdż (1950–2019) – a defender of rights of God and human rights. Servant of human conscience.....	19
Fr. Wojciech Surmiak Bibliography of publications of Reverend Professor DSc Alojzy Drożdż (1950–2019) Preliminary query.....	31
Fr. Wojciech Surmiak „Under the ethoscope” of Reverend Professor DSc Alojzy Drożdż in „Tarnowski Gość Niedzielny” (1996–2004). Bibliography	47
Fr. Wojciech Surmiak A list of Ph.D. students who defended their Ph.D. theses under the supervision of Reverend Professor DSc Alojzy Drożdż.....	57

I MAN TO GOD

Fr. Alojzy Drożdż Man to God. Introduction	63
Gabriel Witaszek CSsR The Decalogue yesterday and today. A way to live in freedom.....	66
Bishop Andrzej F. Dziuba Beatitudes – The Way to Holiness according to <i>Gaudete et Exsultate</i> by Pope Francis	78
Antonio Donato CSsR The universal call to holiness in the writings and Alphonsian preaching.....	93
Fr. Jerzy Szymik About conscience today	107
Fr. Ireneusz Celary Participation in celebration of the Eucharist builds the communio with God and its people – A short review of selected writings by Josef Ratzinger/Benedikt XVI.....	130

Fr. Andrzej Żądło Essence, history and liturgical and pastoral dimension of the sacrament of matrimony.....	143
Fr. Przemysław Sawa Modern Catholic spirituality in Poland. Reality, determinants, challenges.....	160
Fr. Janusz Wilk About Holy Mary, to Holy Mary, like Holy Mary – Marian spirituality of today.....	183

II MAN TO MAN

Fr. Alojzy Drożdż Man to man. Introduction	197
Fr. Maciej Basiuk The Law of Lamech – the result of fear or perversity?.....	200
Krzysztof Bieliński CSsR Towards optimal morality. Christian communitarian discernment in the Letter to Philemon.....	211
Fr. Jan Słomka Freedom put to question. Emmanuel Levinas and Augustine.....	230
Fr. Antoni Bartoszek Fraternal correction in a theological and moral perspective.....	239
Fr. Józef Zabielski Gender deformation as a degradation of natural law	252
Fr. Janusz Królikowski Absurdity of the so-called right to terminate pregnancy	261
Fr. Tomasz Rozkrut General Decree of the Polish Bishops' Conference on the protection of natural persons in regards to the processing of personal data in the Catholic Church (presentation and commentary to the particular normalization of the Catholic Church in Poland that guards the protection of good reputation)	279
Fr. Mirosław Brzeziński Educational role of the family.....	294
Alfonso V. Amarante CSsR Priestly formation according to Alfonso M. Liguori	311
Aleksandra Kłos-Skrzypczak Ethical principles of a professional ethos of a policeman.....	323

III MAN TO THE WORLD

Fr. Alojzy Drożdż	
Man to the world. Introduction	337
Fr. Arkadiusz Wuwer	
Moral obligation of social engagement – contemporary contexts	340
Fr. Tadeusz Zadykowicz	
Are we moralists of another breakthrough?.....	357
Fr. Stanisław Skobel	
Towards dialogue. The Church and a social dialogue in Poland	371
Fr. Zbigniew Wolak	
Methodological aspects of ethical analysis in the Krakow Circle	383
Fr. Wojciech Surmiak	
Practical and theological idea of social justice – study on the example of <i>Gangnam Style</i>	398
Fr. Jerzy Koperek, Adam Koperek	
Encyclical <i>Centesimus annus</i> on the capital market	412
Michał Wyrostkiewicz	
Integrated research on corruption – introduction	421
Marek Wójtowicz	
The doomsday argument as a justification of pro-ecological actions	436

FAREWELL

Fr. Antoni Bartoszek	
Homily delivered during a farewell Eucharist to commemorate Reverend Professor DSc Alojzy Drożdż	451
Bishop Andrzej Jeż	
Homily delivered during a funeral Eucharist of Reverend Professor DSc Alojzy Drożdż.....	457
 The Authors' biographical notes	 463

Ks. Wojciech Surmiak
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Teologiczny

KS. PROF. DR HAB. ALOJZY DROŹDŹ (1950–2019) – OBROŃCA PRAW BOGA I PRAW CZŁOWIEKA Sługa ludzkich sumień

„Ludzie mówią, że mają «problemy z sumieniem». Mówią, że sumienie im coś «wyrzuca», że trudno jest żyć z poczuciem winy. Mówią, że sumienie «oskarża» albo że spokojne sumienie zapewnia im komfort życia. Problemów związanych z sumieniem i jego formacją jest bardzo dużo. Jedno jest pewne, a mianowicie to, że sumienie nie może być «oderwane od człowieka». Chodzi więc o to, że mówiąc o sumieniu, mówimy zawsze o człowieku – i to człowieku żyjącym w konkretnych warunkach i w określonym czasie”¹ – tymi słowami ks. prof. Alojzy Drożdź rozpoczął jedną ze swoich książek traktujących o sumieniu i sakramencie pojednania.

Ten antropologiczny wymiar sumienia przypominał Sobór Watykański II w kontekście proponowanej przez ojców soborowych idei powołania człowieka i godności osoby ludzkiej jako istotnych elementów kształtujących moralność chrześcijańską. Sumienie to przecież „najszybszy ośrodek i sanktuarium człowieka”², ale i właściwie jedyny świadek tego, co dokonuje się we wnętrzu osoby, a jest „zasłonięte przed oczyma jakiegokolwiek zewnętrznego obserwatora”³. Podkreślając znaczenie wewnętrznego *dialogu człowieka z samym sobą* na płaszczyźnie sumienia, nie można zapomnieć, że jest to w rzeczywistości *dialog człowieka z Bogiem* jako „Twórcą prawa, pierwszym Wzorem i ostatecznym Celem człowieka”⁴. A zatem to nie gdzie indziej, jak we własnym sumieniu człowiek przebywa nie tylko sam na sam z sobą samym, ale i sam na sam z Bogiem samym. To w ludzkim sumieniu rozbrzmiewa głos Boga, który wzywa człowieka do czynienia i miłowania dobra oraz do unikania wszelkiej postaci zła. Zdolność ta jest „kluczową właściwością osobowego podmiotu”⁵.

¹ A. Drożdź, *Sumienie i sakrament pojednania*, Kielce 2014, s. 9.

² Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes* (1965) [dalej: KDK], nr 16.

³ Jan Paweł II, Encyklika *Veritatis splendor* (1993) [dalej: VS], nr 57.

⁴ VS 57.

⁵ Jan Paweł II, Encyklika *Dominum et Vivificantem* (1986) [dalej: DV], nr 43.

Jednocześnie należy podkreślić, że „w głębi sumienia człowiek odkrywa prawo, którego sam sobie nie nakłada, lecz któremu winien być posłuszny”⁶. Sumienie nie jest autonomicznym i wyłącznym źródłem stanowienia o tym, co dobre i złe. W dojrzałe przeżywanie rzeczywistości sumienia musi zostać głęboko wpisana „zasada posłuszeństwa względem normy obiektywnej, która uzasadnia i warunkuje słuszność jego rozstrzygnięć nakazami i zakazami”⁷, stojącymi u podstaw ludzkiego postępowania. I to właśnie w tym znaczeniu sumienie jest owym „najsakrajszym sanktuarium”, w którym „rozbrzmiewa głos Boga”. Jest to nie tylko *prawdziwy głos* Boga, ale i *głos prawdziwego Boga*. I jest tak nawet wówczas, gdy człowiek uznaje w tym głosie jedynie pewną zasadę ładu moralnego. Choć jest ona po ludzku niepowtarzalna i bez bezpośredniego odniesienia do Stwórcy, to jednak poprzez swą relację do głosu samego Boga „sumienie zawsze znajduje swą podstawę i swoje usprawiedliwienie”⁸.

Ileokroć człowiek, idąc za głosem sumienia, opowiada się w swoim życiu za dobrem, tylekroć sprawia, że i w dzisiejszym świecie można spotkać i doświadczyć wiele przejawów miłości. Człowiek może bowiem podziwiać na tym świecie piękno stworzone przez Boga, ale i może cieszyć się pięknem, które zostało uczynione przez ludzi. Można w świecie spotkać wiele pięknych przykładów heroicznej wierności Bogu, ale i niestety wiele braków dobrej woli i chęci zrozumienia głosu Boga, co sprawia, że doświadczamy w tym świecie także wielu przykładów brzydoty, miernoty, pohańbienia człowieka, wojen i nienawiści. Wszystko dlatego, że człowiek nie zawsze należycie odpowiada na głos Bożego wezwania, szukając jedynie po swojemu recepty na drogę swojego życia. Z tej też racji trzeba by chyba powiedzieć za ks. prof. Drożdżem, że „wszystkie problemy moralne dzisiejszego świata skupiają się wokół «jakiejś» wiary albo niewiary. Współczesność jeszcze raz potwierdza starą prawdę, że człowiek nie może żyć bez wiary. Istnieje tylko ważny życiowo problem «jakości» owej «wiary». Wierzmy innym ludziom, wierzmy w świat takich czy innych idei, wierzmy, oczekując spełnienia jakiegoś dobra. Skoro wierzmy ludziom, to dlaczego mamy na przykład nie wierzyć w Boga i nie wierzyć Bogu?»⁹.

Wiara chrześcijańska nie jest wiarą w „jakiegokolwiek Boga”. O Bogu chrześcijan wyraźnie mówi *Credo* Kościoła. W ten sposób *Credo* wpisuje się także w całą moralność dzisiejszego człowieka. Jeżeli bowiem obserwujemy wiele „znaków, symptomów, przejawów «wiary i niewiary» u dzisiejszych ludzi, to bez wątplenia ta «wiara» i «niewiara» staje się poważnym wezwaniem dla teologii moralnej”¹⁰. Moralność – ale i teologiczna refleksja nad moralnością – nie są możliwe bez wiary, nadziei i miłości. Chrześcijaństwo nie są „ludźmi, którzy wierzą

⁶ KDK 16.

⁷ DV 43.

⁸ DV 43.

⁹ A. Drożdż, *Ludzkie niepokoje i ateizm*, Kielce 2011, s. 13.

¹⁰ Tamże.

«byłe komu». Nie jesteśmy ludźmi, którzy byłe komu i naiwnie ufają. Nie jesteśmy ludźmi, którzy miłują, a nie są miłowani»¹¹.

Mając na myśli głębię, piękno, ale i konieczność wiary, nadziei i miłości chrześcijańskiej, trzeba dostrzec także to wszystko, co dzieje się we współczesnym świecie. Ks. prof. A. Drożdż zwrócił uwagę w jednej ze swoich książek na dwie rzeczywistości ludzkie, które wydają się w szczególny sposób godzić w świat ludzkiego *hinc et nunc*. Pierwsza z tych rzeczywistości ukazuje życie w świecie, „jakby «Bóg nie istniał». Jest to świat bardzo zlaicyzowany. Często wręcz pogański»¹². Obecne w tym świecie liczne „ateizmy praktyczne” prowadzą człowieka do masowej psychozy, beznadziejności życia i przerażenia *nieobecnością Boga* w chwilach osobistych czy społecznych doświadczeń¹³. Druga ze wspomnianych przez prof. Drożdża rzeczywistości godzących w świat ludzkiego *tu i teraz* to próba stworzenia w tym świecie bez Boga nowej moralności, którą autor nazwał „ruinami ludzkiej moralności”. Długa jest ta lista „bólów” dzisiejszego człowieka: „alienacje, osamotnienia, zdrady, korupcje, niezliczone manipulacje, bezkarność możliwych tego świata, rozbite małżeństwa i rodziny, punktowe wojny, choroby, cywilizacyjne i nowe zabobony, obojętność na Ewangelię itd. Ta długa lista grzechów, których ludzie nie chcą uznać za swoje własne «wytwory»”¹⁴.

Wśród tych wymienionych przez ks. prof. Drożdża bolączek współczesności szczególne miejsce zajmują z etycznego i moralnego punktu widzenia ataki na małżeństwo i rodzinę, które mają swe zakorzenienie w ateistycznej negacji zależności człowieka od Boga czy wręcz stworzenia od Stwórcy. Poprzez negację powszechnego prawa moralnego – wskazywał Profesor – „neguje się dzisiaj – chociaż o tym się głośno nie mówi – także zależność człowieka od Stwórcy. Od wieków jest wiadome, iż człowiek, stworzenie, zależy bezwzględnie od Stwórcy. Zależy od Boga przez swoją naturę, która jest stworzona i otwarta na małżeństwo i rodzinę”¹⁵. Niestety obecna we współczesnej kulturze permissywność ludzkich zachowań, wypływająca z tworzenia *nowej moralności* także na płaszczyźnie życia małżeńskiego i rodzinnego, nie jest niczym innym jak pewną „«dowolnością», jakimś zespołem «samowolnych zachowań» bez liczenia się z rzeczywistymi skutkami, jakie one ze sobą niosą. Dlatego ewangeliczne przekonywanie o grzechu pod wpływem Ducha Prawdy nie może urzeczywistniać się w człowieku na innej drodze, jak tylko na drodze sumienia”¹⁶. Jeżeli sumienie jest prawe, to służy ono człowiekowi należycie w rozwiązywaniu w „prawdzie i pewności” pojawiających się w jego życiu problemów moralnych na płaszczyźnie indywidualnej i społecznej. Tylko wówczas – pisał w swojej książce profesorskiej ks. Drożdż –

¹¹ A. Drożdż, *Cenić sobie moralność. Z wiarą, nadzieją i miłością*, Katowice 2018, s. 17.

¹² Tamże, s. 19.

¹³ Por. tamże, s. 20.

¹⁴ Tamże.

¹⁵ A. Drożdż, *Dzisiejsze ataki na rodzinę monogamiczną*, Katowice 2017, s. 26.

¹⁶ Tenże, *Permissytywizm moralny*, Kielce 2005, s. 13.

„osoby i grupy ludzkie unikają ślepej samowoli i starają się dostosowywać do obiektywnych norm moralności”¹⁷.

Prawość, pewność i prawdziwość sumienia służy zawsze także teologom moralistom i uprawianej przez nich teologii moralnej, służy w rozwiązywaniu tego, co prof. Drożdż nazwał w swojej książce terminem *cases*, by nie użyć słowa *kazus* i nie być posądzonym o uprawianie kazuistyki. Pisał: „*Cases* – to nic innego jak modne dziś przypomnienie dawnego łacińskiego słowa «kazusy». Przez wieki moralność była traktowana jako «zespół przypadków» i różnego rodzaju przeżyć moralnych. Nie trzeba być wnikliwym obserwatorem życia, aby z łatwością przekonać się o tym, że w kulturze medialnej «przypadki» (*newsy*) są czymś codziennym. Kazuistyka kwitnie więc w naszej codziennej kulturze, w doświadczeniach medialnych, socjologicznych, w psychologii społecznej, w naukach pedagogicznych”¹⁸.

Także w naszych czasach są liczne próby pomieszania zła i dobra. Rodzą one rozliczne dylematy moralne współczesności. W naszym ludzkim świecie wciąż spotykamy nowe *cases* i będzie tak dopóty, dopóki „pytamy o zło i dobro, o sens i bezsens, o mądrość i głupotę, o chrześcijaństwo i towarzyszące mu ateizmy. Pytamy o to, co moralnie jest dopuszczalne, ale i o to, co moralnie jest złe”¹⁹. Nie wolno jednak zapomnieć o tym, że „zło nie stanie się nigdy dobrem, a dobro nie może stać się samo z siebie złe. To człowiek jest sprawcą zarówno dobra, jak i zła”²⁰.

Choć radujemy się każdym dobrem obecnym w świecie, to jednak jako pewną oczywistość przyjmujemy także istnienie w tym świecie zła. W zetknięciu się z obszernymi wymiarami tego zła w świecie człowiek dostrzega czasem swoistą bezradność i bezsilność. Dlatego poszukując antropologicznych i etycznych kryteriów oceny różnych przejawów zła, którego ostatecznym wymiarem jest brak Boga w sercu (ateizm, niewiara, bezbożność, obojętność religijna, zaniedbywanie praktyk religijnych), trzeba zachować nade wszystkim jasne *kryterium ewangeliczne*, które jest zawsze decydujące dla oceny moralnej.

Śledząc polemikę, dyskusję, a nawet ataki na chrześcijaństwo, a także patrząc na podejmowane często w podobnym stylu odpowiedzi tzw. obrońców wiary – napisał ks. prof. A. Drożdż, iż można dziś „spotkać dużo wzajemnej niechęci, a nawet wrogości. Takie podejście nie ma nic wspólnego z myśleniem ewangelicznym”²¹. Takie podejście budzi jedynie lęk. *Kryterium ewangeliczne* nakazuje konieczność wręcz bezgranicznego szacunku dla wszystkich ludzi – w tym także i dla tych, którzy otwarcie deklarują swą „niewiarę” (por. Mt 5,21-22). Ksiądz Profesor wskazał: „Jasne jest, że nie wolno nikomu powiedzieć «bezbożniku»,

¹⁷ Tamże.

¹⁸ A. Drożdż, *Cases w perspektywie teologicznomoralnej*, Kielce 2018, s. 17.

¹⁹ Tamże.

²⁰ Tamże.

²¹ A. Drożdż, *Dzisiejsze ataki...*, s. 15.

ale i też jasne jest, że istnieje ważny obowiązek moralny obrony «praw Boga» w świecie i w człowieku. Tak jak istnieją niezbywalne prawa człowieka, tak też trzeba mówić o «prawach Boga» do człowieka i świata²².

Taka jest też główna perspektywa moralna podejmowanych przez współautorów tej książki poszukiwań badawczych. *Człowiek Bogu. Człowiek człowiekowi. Człowiek światu* – tym trzem zagadnieniom, inspirowanym tytułami kolejnych tomów podręcznika teologii moralnej szczegółowej autorstwa ks. prof. dr. hab. Alojzego Drożdża²³, 26 naukowców z kraju i zagranicy postanowiło poświęcić swoje autorskie teksty naukowe, by upamiętnić osobę śp. Księdza Profesora. W pierwotnym zamyśle bezpośrednich współpracowników Księdza Profesora w Katedrze Teologii Moralnej i Katolickiej Nauki Społecznej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach miała to być Księga Jubileuszowa na przypadające w 2020 r. siedemdziesiąte urodziny Księdza Profesora²⁴. Jednakże stało się inaczej. Wszystkich nas bowiem zaskoczył dzień 27 września 2019 r., w którym to Bóg wezwał Księdza Profesora Alojzego Drożdża do siebie.

Wróćmy jednak do początków życia Profesora. Alojzy Drożdż urodził się 15 marca 1950 r. w Nowym Sączu jako syn Ferdynanda i Michaliny z domu Poreba. Pochodził z parafii św. Michała Archanioła w Żeleźnikowej Wielkiej. W latach 1957–1964 uczęszczał do Szkoły Podstawowej nr 17 w Nowym Sączu, a następnie – w tym samym mieście – w latach 1964–1968 do I Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Jana Długosza. Po złożeniu egzamin dojrzałości wstąpił w 1968 r. do Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. W ramach studiów seminaryjnych alumn A. Drożdż odbył w 1973 r. praktykę duszpasterską w parafii św. Jana Chrzciciela w Pilźnie. Świecenia diakonatu przyjął 30 marca 1974 r. z rąk bp. Jerzego Ablewicza. Pracę dyplomową z teologii dogmatycznej, napisaną pod kierunkiem ks. doc. dr. hab. Józefa Brudza²⁵, obronił w Instytucie Teologicznym w Tarnowie. Instytut był jednostką naukowo-dydaktyczną szezebla akademickiego, agregowaną do ówczesnego Papieskiego Wydziału Teologicznego

²² Tamże.

²³ Podręczniki ukazywały się w tarnowskiej serii *Academica* wydawnictwa Biblos: *Człowiek Bogu. Teologia moralna szczegółowa. Część I*, Tarnów 2000 [*Academica* 44]; *Człowiek człowiekowi. Teologia moralna szczegółowa. Część II*, Tarnów 2001 [*Academica* 45]; *Człowiek światu. Teologia moralna szczegółowa. Część III*, Tarnów 2002 [*Academica* 46]. W serii ukazały się ponadto: *Dekalog. Cz. I*, Tarnów 1994 [*Academica* 6]; *Dekalog. Cz. II*, Tarnów 1994 [*Academica* 7]; *Wiara, nadzieja, miłość. Teologia moralna szczegółowa*, Tarnów 1994 [*Academica* 8]; *Sakrament pojednania z Bogiem i Kościołem. Teologia moralna szczegółowa. Część IV*, Tarnów 2002² [*Academica* 21]; *Etyczne poszukiwania człowieka*, Tarnów 1994 [*Academica* 22].

²⁴ Układ książki według odniesienia człowieka do Boga, człowieka i świata zaproponował ks. dr hab. Arkadiusz Wuwer, prof. UŚ.

²⁵ Ks. dr hab. Józef Brudz (1912–1985), kapłan diecezji tarnowskiej, wykładowca w WSD w Tarnowie. Prowadził wykłady z teologii dogmatycznej, mariologii, teologii moralnej, liturgiki, filozofii, teologii fundamentalnej, lektor języka łacińskiego i niemieckiego. Podczas II wojny światowej ojciec duchowny, aresztowany i więziony w obozach hitlerowskich.

w Krakowie²⁶. Temat pracy dyplomowej studenta Alojzego Drożdża brzmiał: *Sakrament Eucharystii według encykliki „Mirae caritatis”*²⁷.

Po ukończeniu studiów filozoficzno-teologicznych 2 czerwca 1974 r. w Tarnowie przyjął święcenia kapłańskie z rąk ówczesnego biskupa tarnowskiego Jerzego Ablewicza. Jako wikariusz pracował w parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Sędziszowie Małopolskim (1974–1977), gdzie pełnił przede wszystkim posługę katechety wśród młodzieży szkół średnich²⁸.

W 1977 r. został skierowany przez bp. Ablewicza na studia specjalistyczne z teologii pastoralnej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W styczniu 1978 r. uzyskał na KUL z wynikiem bardzo dobrym magisterium z teologii (stopień uznawany przez władze państwowe), a w 1979 r. na podstawie złożonych egzaminów i pracy *Encyklika „Mirae caritatis” w rozwoju teologii Eucharystii* stopień licencjata kanonicznego²⁹. Pracę licencjacką, jak i rozprawę doktorską przygotował pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Adama L. Szafrąńskiego³⁰. Ks. mgr lic. A. Drożdż obronił swój pierwszy doktorat z teologii pastoralnej na podstawie dysertacji *Pastoralna problematyka sakramentu pojednania w Polsce* w czerwcu 1982 r.³¹

Po zakończeniu studiów na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ks. dr Alojzy Drożdż został skierowany na studia na Pontificia Universitas Lateranensis w Rzymie, do którego inkorporowana jest Academia Alfonsiana: Institutum

²⁶ Po usunięciu w 1954 r. jednostronną uchwałą Rady Ministrów Wydziału Teologicznego z Uniwersytetu Jagiellońskiego Stolica Apostolska w 1959 r. potwierdziła dekretem istnienie Wydziału Teologicznego w Krakowie, który za sprawą kard. Karola Wojtyły w 1974 r. otrzymał tytuł Papieskiego Wydziału Teologicznego. W 1981 r. decyzją Jana Pawła II PWT został przemianowany na Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie z trzema wydziałami (teologii, filozofii i historii Kościoła). 19.06.2009 r. Benedykt XVI podniósł akademię do rangi Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

²⁷ Recenzentem pracy dyplomowej był ks. prof. dr hab. Ignacy Różycki. Obrona odbyła się w dniu 6.06.1974 r. Egzemplarz dostępny jest w Bibliotece WSD w Tarnowie pod sygnaturą MAG 01215 MGR.

²⁸ Informacje na temat przyjętych święceń i posługi duszpasterskiej ks. A. Drożdża zostały przekazane dzięki uprzejmości Kancelarii Kurii Diecezji Tarnowskiej.

²⁹ Praca licencjacka znajduje się w Archiwum Uniwersyteckim Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II pod sygnaturą T. I. 734.

³⁰ Ks. prof. dr hab. Adam L. Szafrąński (1911–2004), kapłan diecezji kieleckiej, profesor KUL, studiował we Fryburgu Szwajcarskim i w Lublinie; dyrektor Gimnazjum Biskupiego im. św. Stanisława Kostki w Kielcach (1947–1956) oraz rektor WSD w Kielcach (1958–1962). Pracował na KUL w latach 1952–1981. W swoich badaniach skupiał się na historii teologii średniowiecznej w Polsce, sakramentologii, podmiotowości laikatów oraz eklezjologicznej i chrystocentrycznej dedukcji teologii pastoralnej – por. M. Marczewski, *Szafrąński Adam Ludwik, w: Leksykon teologii pastoralnej*, red. R. Kamiński, W. Przygoda, M. Fijałkowski, Lublin 2006, s. 822–823.

³¹ Recenzentami rozprawy doktorskiej byli: ks. prof. dr hab. Czesław Bartnik (KUL) i ks. doc. dr hab. Helmut Juros (ATK). Obrona odbyła się 23.06.1982 r. Rada Wydziału Teologii KUL nadała stopień doktora teologii pastoralnej uchwałą z 26.10.1982 r. Praca doktorska znajduje się w Archiwum Uniwersyteckim Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II pod sygnaturą T. d. 439.

Superius Theologiae Moralis, gdzie przebywał w latach 1982–1985. W czerwcu 1984 r. obronił – z wynikiem *summa cum laude* – drugą pracę licencjacką, tym razem z zakresu teologii moralnej i etyki, zatytułowaną *Il concetto di teologia morale nell'«Optatam totius»*, którą napisał pod kierunkiem o. prof. Domenico Capone CSsR. Rok później z kolei ks. dr A. Drożdż obronił swój rzymski doktorat z teologii moralnej i etyki, który napisał pod kierunkiem o. prof. Mariana Nalepy CSsR³² i prof. Julio De La Torre CSsR³³. Temat rozprawy brzmiał: *Le encicliche «Redemptor hominis» e «Dives in misericordia» di Giovanni Paolo II di fronte alle utopie prometeiche contemporanee*³⁴.

Po powrocie z Rzymu ks. dr Alojzy Drożdż został mianowany przez bp. Jerzego Ablewicza prefektem w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie. Funkcję tę pełnił w latach 1985–1991. W 1991 r. został mianowany przez kolejnego biskupa tarnowskiego, Józefa Życińskiego, rektorem seminarium. Funkcję tę sprawował do 1998 r. Wraz z powołaniem na funkcję wychowawcy seminaryjnego rozpoczął także pracę dydaktyczną w Instytucie Teologicznym w Tarnowie, który był jednostką afiliowaną do Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Był także w latach 1991–1993 wykładowcą w Wyższym Seminarium Duchownym Redemptorystów w Tuchowie³⁵. W Tarnowie prowadził wykłady z etyki, teologii pastoralnej i teologii moralnej.

1 lutego 1997 r. Rada Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie wszczęła – na podstawie dorobku naukowego i monografii *Konsumizm. Ocena moralna na podstawie encyklik Jana Pawła II* (Wydawnictwo Biblos, Tarnów 1997) – postępowanie o nadanie stopnia doktora

³² O. prof. dr Marian Nalepa CSsR (1936–2019) – polski redemptorysta, urodzony w Tarnowie, dr teologii fundamentalnej (KUL), prefekt i wykładowca WSD Redemptorystów w Tuchowie (teologia fundamentalna, filozofia religii, historia religii, ekumenizm). W latach 1974–1992 wykładowca i profesor na Akademii Alfonsjańskiej w Rzymie. W centrum jego zainteresowań naukowych były problematyka chrześcijańskiej wiary osobowej i indyferentyzmu religijnego. W 1992 r. powrócił do ojczyzny i posługiwał w Zamościu, Bardzie i Głogowie. Zmarł 17.09.2019 r. – <https://www.redemptor.pl/zmarl-o-marian-nalepa-cssr/> [dostęp: 1.05.2020].

³³ O. prof. dr Julio de la Torre CSsR (1919–1998) – urodzony w hiszpańskiej Nawarze. Edukację na poziomie szkoły średniej ukończył pod okiem redemptorystów. Jego studia teologiczne zostały przerwane przez służbę wojskową w czasie hiszpańskiej wojny domowej. W 1944 r. przyjął święcenia kapłańskie we wspólnocie redemptorystów. W latach 1952–1955 specjalizował się w naukach politycznych na Lovanium. W 1974 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na Akademii Alfonsjańskiej w Rzymie i rozpoczął wykłady najpierw w Hiszpanii (Astorga, Valladolid, Madryt, Vitoria, Bilbao), a później we Włoszech (Università del Sacro Cuore w Mediolanie oraz w rzymskim Augustinianum i Marianum). Jednak uczelnie, którym poświęcił najwięcej swego akademickiego czasu, to od 1970 r. Accademia Alfonsiana w Rzymie i Istituto Superiore di Scienze Morali w Madrycie. Głównym elementem badań profesora była teologia polityczna.

³⁴ Obrona odbyła się 5.06.1985 r. – por. R. Roy, *Academia Alphonsiana. Chronique de l'année academique 1984-1985*, „Studia Moralia” 23,2 (1985), s. 289. Egzemplarz pracy dostępny jest m.in. w Biblioteca Sant'Alfonso w Rzymie pod sygnaturą: Mag Dis I 203/8974 oraz w Bibliotece WSD w Tarnowie pod sygnaturą Mag 0149 Rkps.

³⁵ Informacja na temat czasu pracy w seminarium redemptorystów potwierdzona przez rektora seminarium o. dr. Macieja Sadowskiego CSsR.

habilitowanego ks. dr. Alojzemu Drożdżowi. Postępowanie to zakończyło się 20 czerwca 1998 r. nadaniem stopnia doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie teologii moralnej³⁶.

Działalność naukowo-dydaktyczną prowadził ks. Alojzy Drożdż także na powstałym 14 maja 2004 r. na bazie tarnowskiego Instytutu Teologicznego samodzielnym Wydziale Teologicznym Sekcja w Tarnowie, który stał się nową jednostką w randze wydziału w strukturze Papieskiej Akademii Teologicznej. Ks. Alojzy Drożdż prowadził zajęcia dydaktyczne w Tarnowie do 2009 r. Wypromował w Tarnowie i Krakowie 5 doktorów, 94 magistrów i 14 licencjuszy kanonicznych³⁷.

W swojej macierzystej diecezji tarnowskiej ks. A. Drożdż był rozpoznawany nie tylko jako rektor seminarium i profesor. Wchodził m.in.: w skład Rady Kapłańskiej i Kolegium Konsultorów, sprawował obowiązki członka Diecezjalnej Komisji Kaznodziejskiej oraz członka V Synodu Diecezji Tarnowskiej. W 1996 r. rozpoczął, trwającą nieprzerwanie do końca 2004 r., stałą współpracę z „Tarnowskim Gościem Niedzielnym”, w którym prowadził stały cykl felietonów, zatytułowany „Pod etoskopem”. Analizując w nim etyczne i nieetyczne postawy człowieka, znalazł sobie wiernych czytelników. W dowód uznania za gorliwie pełniącego posługę kapłańską 15 grudnia 1986 r. otrzymał diecezjalne odznaczenie *Expositorium Canoniale*, a 17 grudnia 1991 r. – diecezjalny przywilej *Rochetto et Mantoletto*. 23 sierpnia 1993 r. został obdarzony godnością kapelana Jego Świątobliwości, a od 15 sierpnia 1995 r. był także kanonikiem gremialnym Kapituły Katedralnej w Tarnowie.

Po usamodzielnieniu się w pracy naukowej ks. dr hab. Alojzy Drożdż prowadził w latach 1998–2004 pracę naukowo-dydaktyczną na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego³⁸. Z dniem 1 października 1998 r. został zatrudniony na stanowisku adiunkta przy Katedrze Pedagogiki Rodziny, a od 1 marca 2000 r. przeniesiono go do nowo powstałego Instytutu Nauk o Rodzinie, w którym od 1 kwietnia 2000 r. kierował Katedrą Pedagogiki Rodziny. Dokładnie rok później ks. Alojzy Drożdż został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego KUL. Decyzją Senatu KUL od 1 października 2002 r. dotychczasowa katedra kierowana przez ks. prof. Drożdża zmienia nazwę na Katedra Teologii Rodziny, pozostając nadal częścią Instytutu Nauk o Rodzinie³⁹. Funkcję kierownika

³⁶ Data jest dniem promocji. Dyplom datowany jest na 8 maja 1998 r. Recenzentami w procedurze habilitacyjnej byli: bp dr hab. Kazimierz Ryczan, prof. KUL, ks. dr hab. Wojciech Bołoz, prof. ATK, ks. prof. dr hab. Jan Kowalski (PAT). Kolokwium habilitacyjne odbyło się 10.10.1987 r.

³⁷ Dane zostały uzyskane dzięki uprzejmości pracowników Dziekanatu Wydziału Teologicznego oraz Archiwum Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

³⁸ Informacje na temat pracy naukowo-dydaktycznej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim uzyskano dzięki uprzejmości pracowników Archiwum Uniwersyteckiego KUL.

³⁹ Zainteresowanie problematyką małżeństwa i rodziny było kontynuowane przez prof. A. Drożdża w trakcie jego pracy w Katowicach, szczególnie objawiało się to w dwóch wymiarach: 1. Współpraca z ówczesnym Wydziałem Duszpasterstwa Ogólnego Kurii Metropolitalnej w Katowicach,

tej katedry pełnił do czasu zakończenia pracy na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, czyli do dnia 31 października 2004 r. Pod kierunkiem ks. prof. Alojzego Drożdża zostało napisanych i obronionych na lubelskiej uczelni 39 prac magisterskich i 5 prac doktorskich.

Równoległe do pracy na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ks. Alojzy Drożdż prowadził zajęcia w Wyższym Seminarium Duchownym Świętego Ducha Diecezji Kamienieckiej w Gródku Podolskim (2002–2004)⁴⁰, będącego filią rzymskiego Lateranum. W latach 1999–2007 pracował także w Wyższej Szkole Biznesu w Tarnowie, gdzie pełnił między innymi funkcję kierownika Zakładu Nauk Społecznych i Prawa⁴¹.

Z datą 21 kwietnia 2004 r. składa ks. dr hab. Alojzy Drożdż, prof. KUL, podanie o zatrudnienie od 1 października 2004 r. na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jako jeden z motywów przejścia do Katowic podaje m.in. kierowaną pod swoim adresem osobistą prośbę Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego abp. Damiana Zimonia oraz dziekana Wydziału Teologicznego ks. prof. dr. hab. Wincentego Myszora, aby wzmocnić samodzielną kadrę naukową wciąż jeszcze młodej katowickiej jednostki naukowo-dydaktycznej. Ks. dr hab. Alojzy Drożdż zostaje zatrudniony na Wydziale Teologicznym w Katowicach 6 października 2004 r. na stanowisku adiunkta w Zakładzie Teologii Moralnej i Duchowości. Rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prof. dr hab. Janusz Janeczek ogłasza w tym czasie konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Po pozytywnym jego rozstrzygnięciu⁴² ks. A. Drożdż zostaje zatrudniony od 1 grudnia 2004 r. na stanowisku profesora Uniwersytetu Śląskiego, jednocześnie obejmując funkcję kierownika Zakładu Teologii Moralnej i Duchowości. Od 1 października 2014 r. w związku z reorganizacją

czego wyrazem było opublikowanie prac zbiorowych, będących merytoryczną podbudową dla Metropolitalnego Święta Rodziny (*Rodzina wartością – wartości rodzinne. Z okazji Metropolitalnego Święta Rodziny*, red. A. Drożdż, P. Kurzela, Katowice 2009; *Piękno życia rodzinnego. Metropolitalne Święto Rodziny*, red. A. Drożdż, P. Kurzela, Katowice 2010; *Rodzina w pięknym stylu. Metropolitalne Święto Rodziny 2011*, red. A. Drożdż, P. Kurzela, Katowice 2011); 2. Praca naukowo-dydaktyczna na Wydziale Teologicznym UŚ – szczególnie po uruchomieniu na Wydziale studiów na kierunku nauki o rodzinie oraz w ramach studiów podyplomowych (Podyplomowe Studia Rodziny i Mediacji Sądowej, Podyplomowe Studia Rodziny). Obok zajęć dydaktycznych, wchodzących w skład podstawowego kanonu modułów, prowadził wykłady monograficzne oraz występował w roli prowadzącego seminarium magisterskie. Swoje badania, których wyniki przedstawiał w ramach wykładów monograficznych, opublikował m.in. w książkach: A. Drożdż, *Dzisiejsze ataki...; tenże, Cases w perspektywie...*

⁴⁰ Informacja na temat czasu pracy w seminarium w Gródku Podolskim potwierdzona przez rektora ks. dr. Viktora Bilousa.

⁴¹ Czas zatrudnienia w nowosądeckiej uczelni został potwierdzony przez pracowników dziekanatu Wydziału Zamiejscowego Wyższej Szkoły Biznesu National-Louis University z siedzibą w Nowym Sączu. Czas pracy w uczelni prof. Drożdża obejmował okres od 1.12.1999 r. do 20.09.2007 r.

⁴² Recenzentem w konkursie na stanowisko profesora nadzwyczajnego UŚ był ks. prof. dr hab. Alojzy Marcol (UO).

struktury Wydziału, został ks. Drożdż kierownikiem Katedry Teologii Moralnej i Katolickiej Nauki Społecznej.

Niedługo po rozpoczęciu pracy naukowo-dydaktycznej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach ks. dr hab. Alojzy Drożdż, prof. UŚ, rozpoczął starania o nadanie tytułu naukowego profesora. Stosowną uchwałę popierającą kandydaturę ks. A. Drożdża do tytułu naukowego profesora podjęła Rada Wydziału Teologicznego UŚ, prosząc jednocześnie Dziekana ks. prof. dr. hab. Tadeusza Dołę i Radę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego o przeprowadzenie postępowania profesorskiego⁴³. Postępowanie zakończyło się postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej prof. Lecha Kaczyńskiego z 22 października 2007 r. o nadaniu ks. dr hab. Alojzemu Drożdżowi tytułu naukowego profesora nauk teologicznych⁴⁴.

Pod kierunkiem ks. prof. Drożdża jako promotora powstało na Wydziale Teologicznym UŚ w sumie 219 prac dyplomowych. Ks. prof. Alojzy Drożdż wypromował w Katowicach 6 doktorów, 49 licencjatów kanonicznych oraz 164 magistrów (z czego 118 na kierunku teologia i 46 na kierunku nauki o rodzinie). Zdobywając w katowickim środowisku naukowym nie tylko znaczący autorytet profesorski, ale i etyczny, ks. prof. Alojzy Drożdż był między innymi członkiem Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich (2012–2016).

Ostatnie podanie ks. prof. dr. hab. Alojzego Drożdża, które znajduje się w jego teczce personalnej w Archiwum Dziekanatu Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, jest datowane na dzień 3 września 2019 r. Wyraża w nim prośbę kierowaną do Rektora UŚ prof. dr. hab. Andrzeja Kowalczyka o możliwość przejścia na emeryturę w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego i rozwiązanie z dniem 27 września 2019 r. umowy o pracę. Podanie zostało przyjęte.

Nikt z nas nie pomyślałby wtedy, że dzień 27 września 2019 r. będzie nie tylko ostatnim dniem czynnej akademickiej pracy Księdza Profesora Alojzego Drożdża, ale i pierwszym dniem jego *nowego życia w domu naszego Ojca*.

Pracowałeś do końca. Ostatni doktorat, który zrecenzowałeś – a było tych różnego rodzaju recenzji awansowych, przygotowanych przez Ciebie, wiele (zresztą piszący te słowa też z tego przywileju skorzystał) – obroniony został na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II już po Twojej śmierci, 30 września 2019 r. Doktorat dotyczył formacji do kapłaństwa i roli dojrzałości uczuciowej w tym procesie. A zatem dotyczył zagadnienia, któremu poświęciłeś

⁴³ Przekazanie postępowania profesorskiego do Opola było spowodowane tym, że Wydział Teologiczny w Katowicach nie miał jeszcze pełni praw akademickich. Recenzentami w postępowaniu o nadanie tytułu naukowego profesora byli: prof. dr hab. Aniela Dylus (UKSW), ks. prof. dr hab. Ryszard Kamiński (KUL), ks. prof. dr hab. Alojzy Marcol (UO), ks. prof. dr hab. Jerzy Troska (UAM). Informacje dotyczące postępowania profesorskiego udzielone zostały dzięki uprzejmości pracowników Dziekanatu Wydziału Teologicznego oraz Archiwum Uniwersytetu Opolskiego.

⁴⁴ *Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 października 2007 r. nr 115-6-07 o nadaniu tytułu profesora*, „Monitor Polski” z 9.11.2007, nr 82, poz. 862.

wiele swych kapłańskich dni, stojąc przy boku tych, którzy odkrywali powołanie kapłańskie, wybierali je i jego drogą kroczyli⁴⁵. Zresztą jako profesor nigdy nie przestałeś być duszpasterzem i zawsze duszpasterzom służyłeś⁴⁶.

Jest we wspomnianej teczce personalnej w katowickim dziekanacie przy ul. Jordana 39 jeszcze jedno pismo, datowane na dzień 1 października 2019 r. To dyplom potwierdzający przyznanie ks. prof. dr. hab. Alojzemu Drożdżowi Rektorskiej Nagrody Indywidualnej III stopnia za działalność naukowo-badawczą ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich publikacji książkowych⁴⁷.

Jednak największą nagrodą, jak sądzę, była owego 1 października 2019 r. – u progu nowego roku akademickiego 2019/2020 – obecność setek Twoich studentów i słuchaczy na już ostatnim – tym razem „cichym, pełnym zadumy i modlitwy” – wykładzie w Twojej rodzinnej Żeleźnikowej Wielkiej. Studenci i słuchacze mówili tam o Tobie, że w życiu miałeś dwie cechy charakteru, które w pełni opisują Twoją osobę. Są to: mądrość i dobroć!

Księżo Profesorze – dziękujemy!

Bibliografia

Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes* (1965).

Jan Paweł II, Encyklika *Dominum et Vivificantem* (1986).

Jan Paweł II, Encyklika *Veritatis splendor* (1993).

Drożdż A., *Cases w perspektywie teologicznomoralnej*, Kielce 2018.

Drożdż A., *Cenić sobie moralność. Z wiarą, nadzieją i miłością*, Katowice 2018.

Drożdż A., *Człowiek Bogu. Teologia moralna szczegółowa. Część I*, Tarnów 2000 [Academica 44].

Drożdż A., *Człowiek człowiekowi. Teologia moralna szczegółowa. Część II*, Tarnów 2001 [Academica 45].

Drożdż A., *Człowiek światu. Teologia moralna szczegółowa. Część III*, Tarnów 2002 [Academica 46].

Drożdż A., *Dekalog. Cz. I*, Tarnów 1994 [Academica 6].

Drożdż A., *Dekalog. Cz. II*, Tarnów 1994 [Academica 7].

⁴⁵ Por. Ł. Płata, *Dojrzałość uczuciowa w formacji do kapłaństwa. Studium teologicznomoralne*. Lublin 2019 [mps]. Rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem o. prof. dr. hab. Andrzeja Derdziuka OFMCap. Recenzentami byli: ks. prof. dr hab. Alojzy Drożdż (UŚ) i ks. dr hab. Andrzej Pryba MSF, prof. UAM. Obrona odbyła się na Wydziale Teologii KUL 30.09.2019 r.; zob. https://nauka-polska.pl/#/profile/research?id=346705&_k=gu3pmu [dostęp: 29.04.2019].

⁴⁶ Zainteresowania teologią pastoralną (jako pokłosie pierwszego doktoratu) i duszpasterstwo pozostały zawsze w polu zainteresowania ks. A. Drożdża, z tej też racji w jego bibliografii znajduje się wiele pozycji o charakterze *stricte* duszpasterskim.

⁴⁷ Zresztą trudno dzisiaj o bibliograficzne podsumowania wszystkich opublikowanych prac Księdza Profesora, ale jest ich z pewnością ponad 500.

- Drożdż A., *Dzisiejsze ataki na rodzinę monogamiczną*, Katowice 2017.
- Drożdż A., *Etyczne poszukiwania człowieka*, Tarnów 1994 [Academica 22].
- Drożdż A., *Konsumizm. Ocena moralna na podstawie encyklik Jana Pawła II*, Tarnów 1997.
- Drożdż A., *Ludzkie niepokoje i ateizm*, Kielce 2011.
- Drożdż A., *Permisywizm moralny*, Kielce 2005.
- Drożdż A., *Sakrament pojednania z Bogiem i Kościołem. Teologia moralna szczegółowa. Część IV*, Tarnów 2002² [Academica 21].
- Drożdż A., *Sumienie i sakrament pojednania*, Kielce 2014.
- Drożdż A., *Wiara, nadzieja, miłość. Teologia moralna szczegółowa*, Tarnów 1994 [Academica 8].
- Piękno życia rodzinnego. Metropolitalne Święto Rodziny*, red. A. Drożdż, P. Kurzela, Katowice 2010.
- Rodzina w pięknym stylu. Metropolitalne Święto Rodziny 2011*, red. A. Drożdż, P. Kurzela, Katowice 2011.
- Rodzina wartości – wartości rodzinne. Z okazji Metropolitalnego Święta Rodziny*, red. A. Drożdż, P. Kurzela, Katowice 2009.
- Marczewski M., *Szafrański Adam Ludwik*, w: *Leksykon Teologii Pastoralnej*, red. R. Kamiński, W. Przygoda, M. Fijałkowski, Lublin 2006, s. 822-823.
- Płata Ł., *Dojrzałość uczuciowa w formacji do kapłaństwa. Studium teologicznomoralne*. Praca doktorska napisana pod kierunkiem o. prof. dr. hab. Andrzeja Derdziuka OFMCap, Lublin 2019 [mps].
- Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 października 2007 r. nr 115-6-07 o nadaniu tytułu profesora*, „Monitor Polski” z 9.11.2007, nr 82, poz. 862.
- Roy R., *Academia Alphonsiana. Chronique de l'année academique 1984-1985*, „Studia Moralia” 23 (1985), s. 283-289.